

WSTĘP	5
--------------------	---

ROZDZIAŁ I

POGLĄDY UCZONYCH POLSKICH NA HISTORIĘ SAMORZĄDU	11
1. Z polskiej i powszechnej historii samorządów – poglądy na ideę i instytucję samorządu	11
A. Starożytność	14
B. Średniowiecze	31
C. Czasy nowożytne	51
2. Główne nurty europejskie samorządu (Anglia, Francja, Niemcy, Austria, Rosja)	56

ROZDZIAŁ II

ROZWÓJ MYŚLI I INSTYTUCJI SAMORZĄDU NA ZIEMIACH POLSKICH NA POCZĄTKU XX WIEKU	77
1. Zabór pruski: samorząd wiejski, miejski, powiatowy i prowincjonalny ...	83
2. Zabór austriacki: samorząd wiejski, miejski, i powiatowy	85
3. Zabór rosyjski – samorząd gminy wiejskiej i gromady	93
4. Początki polskiej myśli samorządowej	102

ROZDZIAŁ III

KONTROWERSJE WOKÓŁ SAMORZĄDU W II RZECZYPOSPOLITEJ	123
1. Polityczne i ideologiczne podstawy samorządu terytorialnego	123
2. Samorząd terytorialny w świetle prawa	132
A. Regulacje ustawowe	134
B. Polemiki wokół pozycji ustrojowo-politycznej samorządu	144

3. Rozwój samorządu gospodarczego	155
4. Polskie szkoły interpretacyjne wobec istoty samorządu terytorialnego . . .	169
5. Samorząd w systemie władzy politycznej	192

ROZDZIAŁ IV

DZIEJE SAMORZĄDU PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ	211
1. Sytuacja samorządu w latach 1944-1950	212
2. Polityczno-administracyjne i gospodarczo-finansowe skutki centralizmu (1950-1989)	225
3. Koncepcje samorządu „społecznego” i „terytorialnego” w okresie realnego socjalizmu.	232
4. Utopia i ideologia samorządności lokalnej i pracowniczej w PRL	247
5. Problematyka samorządności w państwach socjalistycznych	260

ROZDZIAŁ V

ODRODZENIE SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W POLSCE W LATACH 90. XX W.	273
1. Samorząd w strukturze państwa	273
2. Miejsce samorządu terytorialnego w organizacji społeczeństwa	288
3. Samorząd terytorialny w świetle regulacji prawnych.	295
A. Władze gminy	302
B. Zadania	308
C. Mienie i finanse.	310
D. Nadzór	316
4. Modele ustrojowe samorządu terytorialnego w niektórych państwach UE.	323

WARTOŚCI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I ICH ZAGROŻENIA – ZAMIAST ZAKOŃCZENIA	345
---	------------

BIBLIOGRAFIA	359
-------------------------------	------------

INDEKS NAZWISK	385
---------------------------------	------------